

Mærk suset af dansk

Tredages kursus om danskundervisning i folkeskolen

Trænger du til at mærke et danskfagligt vingesus med andre dansklærere? Så kom på et tredages internatkursus, hvor vi vil sanse, undersøge, producere og eksperimentere med danskfagets mangfoldige tekstlandskab. Dagene byder på en solid blanding af oplæg, workshops og processer, hvor de mange aktiviteter afprøves og omsættes til din praksis og dine elever.

Internatkurset er blevet til i et unikt samarbejde mellem Dansklærerforeningen, CFU Danmark og Danmarks Lærerforening. Du og dine kollegaer kan deltage, hvis I underviser i dansk i folkeskolen. Internatkurserne er målrettet henholdsvis indskoling, mellemtrin og udskoling.

KURSUS MÅLRETTET 1.-3. KLASSE	KURSUS MÅLRETTET 4.-6. KLASSE	KURSUS MÅLRETTET 7.-10. KLASSE
16.-18. december 2024 Vrå Højskole	9.-11. oktober 2024 Krogerup Højskole	2.-4. oktober 2024 Krogerup Højskole
13.-15. januar 2025 Nørgårds Højskole	23.-25. oktober 2024 Nørgårds Højskole	13.-15. november 2024 Brandbjerg Højskole
29.-31. januar 2025 Brandbjerg Højskole	6.-8. januar 2025 Vrå Højskole	8.-10. januar 2025 Vrå Højskole
5.-7. februar 2025 Marielyst Højskole	15.-17. januar 2025 Brandbjerg Højskole	15.-17. januar 2025 Nørgårds Højskole
7.-9. april 2025 Krogerup Højskole	29.-31. januar 2025 Marielyst Højskole	22.-24. januar 2025 Marielyst Højskole

KURSUS MÅLRETTET 1.-3. KLASSE

Dag 1 – Dansklærerforeningen

NATUR, POESI OG MAGI - EN INDGANG TIL STØRRE SPROGFORSTÅELSE OG LÆSE- OG LÆRINGSLYST

Vi sætter fokus på, at vi lærer gennem oplevelse, og hvordan natur og poesi, næsten på magisk vis, kan stimulere sprogforståelsen og læselysten i indskolingen, samt hvordan dette understøttes af oplæsning og fælles læseoplevelser.

Du vil gå hjem med viden om og erfaring med, hvordan læring sker i interaktionen mellem krop, sanser, hjerne og omgivelser (embodied cognition), og hvordan du konkret kan overføre denne helhedsforståelse direkte til din undervisning ved at arbejde med fx Naturdigte.

Undervisere:

Mette Marie Lorentzen

- lærer og læsevejleder i indskolingen
Oplæg ved Dr.pæd. **Theresa Schilhab**

Dag 2 – CFU

WORKSHOP A: LEGEN BYGGER BRO - DET SANSENDE OG LEGENDE DANSKFAG

Vi dykker ned i fagets legende tilgange og sætter fokus dér, hvor hoved og krop sammen husker, lærer og forstår. Gennem æstetiske læreprocesser eksperimenterer vi med levende sprogsituationer og scenariebaseret undervisning.

Du vil gå hjem med idéer, der puffer til fantasi og legestemning i undervisningen - legekvaliteter, som åbner op for sanser, tanker og forestillinger og skaber veje til læring og refleksion.

Undervisere:

Maria Thrane

- lærer, pædagogisk konsulent VIA CFU

Charlotte Hansen

- lærer, pædagogisk konsulent VIA CFU

WORKSHOP B: NÅR TALE BOBLER...

Vi sætter fokus på mundtlighed og sproglig udvikling gennem konkrete læremidler. Du vil blive klogere på forskellige tilgange til mundtlighedsperspektivet, og hvordan du kan stilladsere elevernes sproglige udvikling og kommunikative kompetencer.

Du kommer til at lege med sprog og eksperimenterer med forskellige sprogsituationer, og du går hjem med konkrete aktiviteter, som kan udvikle elevernes mundtlighed.

Undervisere:

Anna Frandsen

- lærer, pædagogisk konsulent CFU KP

Louise Duus Skovbjerg

- lærer, pædagogisk konsulent CFU UCL

WORKSHOP C: SKUB TIL LÆSE- OG SKRIVEGLÆDEN GENNEM EN SANSEBASERET TILGANG

Vi sætter fokus på en sansebaseret og æstetisk tilgang til læsning og skrivning. En sansebaseret tilgang giver eleverne mulighed for at udvikle deres bevidsthed om verden, sig selv og sig selv i verden. De bliver ekstra opmærksomme, bevidste og nærværende i disse læse- og skrivesituationer. Du vil gå hjem med viden om principperne bag en mere sansebaseret tilgang til litteratur- og skrive- didaktik, eksemplariske forløb og inspiration til afprøvning i egen undervisning.

Undervisere:

Mette Bech

- lærer, pædagogisk konsulent CFU Absalon

Dorthe Handberg Svendsen

- lærer, pædagogisk konsulent UCN CFU

Dag 3 – CFU

FÆLLESOPLÆG: LÆREMIDDELLANDSKABET - IDÉER TIL PRAKSIS

Med et blik ud over læremidlernes landskab sætter vi fokus dér, hvor kreativitet, variation og didaktisk kvalitet åbner op for danskfaget og skaber lyst og inspiration til egen praksis.

Med dig hjem får du fem stærke bud på læremidler fra mitCFU krydret med idéer til, hvordan disse kan anvendes direkte i undervisningen.

Undervisere:

Maria Thrane

- lærer, pædagogisk konsulent VIA CFU

Dorthe Handberg Svendsen

- lærer, pædagogisk konsulent UCN CFU

FRA HØJSKOLE TIL EGEN SKOLE

Det er nu tid til at omsætte de mange input og gode idéer til din egen undervisning. Du har mulighed for at sparre med dine kollegaer og CFU, booke de gode titler og se nærmere på forskellige læremidler. Der vil også være tid til at udarbejde en undervisningsplan, hvor du afprøver noget af det, som du er blevet inspireret af.

FÆLLESOPLÆG: STATIONSUNDERVISNING SOM RAMME FOR EN VARIERET OG DIFFERENTIERET DANSKUNDERVISNING

Vi sætter fokus på bredden i danskfaget ved at integrere lytning, læsning, mundtlighed og skrivning i differentierede stationer, hvor eleverne vil komme til at opleve variation i opgaver, motivation, bevægelse, elevinddragelse, feedback i øjenhøjde og mestringsfølelse.

Du vil gå hjem med en rygsæk fyldt med idéer og inspiration til opbygning af stationsundervisning, hvor differentiering som princip bliver muligt at praktisere i danskfaget.

Undervisere:

Mette Bech

- lærer, pædagogisk konsulent CFU Absalon

Louise Duus Skovbjerg

- lærer, pædagogisk konsulent CFU UCL

Dag 1 – Dansklærerforeningen

AT BYDE OP TIL DANSK

På internatkursets første dag skal vi arbejde med danskfagets basale discipliner i et flow, der tager afsæt i en opdagelse på stedet, en mundtlig produktion og skriftlig bearbejdelse. Grundbegreberne skal opfattes bredt, idet både analoge og digitale løsninger kan komme i spil. Det centrale er, at vi bevæger os fra individuel opdagelse, over fællesskabets nærhed til fastholdelse af det fælles producerede. Du vil gå hjem med viden om og erfaring i, hvordan danskfagets grunddiscipliner kan spille sammen.

Undervisere:

Jens Raahauge

– tidl. dansklærer, skoleleder og forfatter

Mette Frederiksen

– folkeskolelærer, forfatter og foredragsholder

Dag 2 – CFU

FÆLLESOPLÆG: KOLLEGAEN DU IKKE VIDSTE, AT DU MANGLEDE

CFU er sat i verden for at vejlede, inspirere og understøtte dig som dansklærer og for at udlåne læremidler til dig og dine kollegaer i grundskolen. Vi arbejder ud fra et ønske om at være nærværende og praksisnære - og lidt kækt sagt stræber vi efter at være din mest velorienterede kollega. Internatkursets anden dag begynder i mitCFU, hvor vi præsenterer nye titler, materialesæt og lydfortællinger, som bliver foldet ud i de efterfølgende workshops.

WORKSHOP A:

MENINGSFULD GRAMMATIK

- UDEN ENGANGSHÆFTER

Med grammatik i kontekst kommer dine elever i lære som sprogdetektiver, hvor de undersøger andres tekster og eksperimenterer med egne. I workshoppen får du selv erfaringer med en legende og problemløsende grammatikundervisning, som tager afsæt i eksemplariske forløb, der er lige til tage med hjem.

Du prøver kræfter med en meningsfuld tilgang til grammatik og bliver fortrolig med fremstillingsformer ved at undersøge litterære tekster, fag- og brugsteksters sprog og struktur. Du får desuden greb og strategier til, hvordan du med afsæt i fagets mangfoldige tekstunivers kan støtte dine elevers viden om sprog. En viden, der bidrager til, at de udbygger deres skriftlige og mundtlige kompetencer.

Undervisere:

Sara Sejrschild

– lærer, pædagogisk konsulent VIA CFU

Dorte Haraldsted

– lærer, pædagogisk konsulent CFU KP

WORKSHOP B:

SITUERET FREMSTILLING OG FEEDBACK I SKRIVEPROCESSEN

Ingen er for lille til at gøre en forskel. Og det er netop det, mellemtrinnets elever skal, når de skal producere en kampagne i kampen for at passe på vores klima. Med afsæt i et eksemplarisk forløb sætter vi i workshoppen fokus på autentisk skriveidaktik, hvor eleverne skriver sig ind på livet af tekstens modtager, indhold og form.

Du får både idéer til korte skriveøvelser og erfaringer med, hvordan du kan orkestrere elevernes skriveproces, så de bliver taget i hånden fra idégenerering til revidering af egne tekster. I sidste del af workshoppen arbejder vi med feedback undervejs i skriveprocessen.

Undervisere:**Martin Bach Poulsen**

– lærer, pædagogisk konsulent CFU UCSyd

Marie Elmegaard

– lærer, pædagogisk konsulent CFU UCL

**WORKSHOP C:
DANSK FAGETS MANGE MODALITETER**

Få har set en åmand og overlevet! Hvert år kræver Åmanden et offer. Åmanden lever i åer, søger og vandløb. Sommetider kan hans røst høres som en kalden fra mørket under overfladen: *“Tiden er kommen, men manden er endnu ikke kommen”*. Hører du Åmanden, er du hans næste bytte...

I workshoppen sætter vi det gamle, danske sagn om Åmanden under lup. Gennem gyseligt universlæsning skal vi arbejde med forskellige teksttyper og modaliteter - særligt lyd.

Du vil gå hjem med idéer, opgaver og angrebsvinkler til et sanse- og oplevelsesorienteret gyserforløb med udgangspunkt i romanen *“Felix og Åmanden”* af Kenneth Bøgh Andersen.

Undervisere:**Anja Godtliebsen**

– lærer, pædagogisk konsulent UCN CFU

Mirjam Hoel Nielsen

– lærer, pædagogisk konsulent CFU Absalon

SÆT ANSIGT PÅ DANSKLÆREREN

Internatkursets anden dag afrundes i en kreativ proces med et materialesæt fra CFU. Gennem forskellige spil skal du sammen med alle kursusedtagere - i én skøn forening - lege og reflektere over dansklærerens rolle på mellemtrinnet.

Dag 3 – CFU**WORKSHOP A, B OG C FORTSÆTTER
FÆLLES WORKSHOP: FRA KURSUS TIL
PRAKSIS – DET TÆNKENDE INTERNATRUM**

I skrift og tale sammenfatter du dit udbytte af internatkurset og det indhold, som du vil formidle til dine danskkolleger på skolen. Vi arbejder i et fælles tænkende klasserum. Denne del af internatet fungerer som opsamling på alle tre dage.

**FÆLLES WORKSHOP: ESCAPE ROOM
I LITTERATURUNDERVISNINGEN**

Internatkurset afsluttes med en workshop om escape rooms i litteraturundervisningen. Du skal arbejde med teksten, Maskernes Hus, af Lars Daneskov og bruge den for at løse kreative og legende opgaver, der til sidst forhåbentlig fører dig ud af ”rummet.” Hvis du tør risikere ikke at komme hjem fra internatet, skal du medbringe din computer!

Undervisere:**Lene Hansen**

– lærer, pædagogisk konsulent UCN CFU

Bruno Carlos Barbalho

– lærer, pædagogisk konsulent CFU KP

Dag 1 – Dansklærerforeningen

DANSKFAGET MELLEML BEGEJSTRING OG PRØVER

Danskfaget skal udvikle elevernes udtryks- og læseglæde og være en kilde til deres udvikling af personlig og kulturel identitet. Desværre kan det ind imellem være svært at se danskfagets formål for sig, når man som undskolingslærer navigerer i en iltfattig dagligdag præget af stoftrængsel, politiske påfund og til stadighed skiftende lovkraft. Det er et problem, for som lærer ved man, at lyst og begejstring er forudsætningen for at trives og for at lære.

På første kursusdag er der højt til himlen. Vi vil med udgangspunkt i, at vi er et sted, og noget finder sted, arbejde med danskfaget ud fra en sans- og stedsbaseret tilgang. Vi skal arbejde praksisnært og i dybden med det fag, vi brænder for, og helt konkret får du ud over et eksemplarisk undervisningsforløb ny inspiration med dig hjem til klasselokalet.

Undervisere:

Merete Schou von Magius

– lærer, lektor ved læreruddannelsen og læremiddelforfatter

Katja Gottlieb

– lærer, cand.mag i dansk og læremiddelforfatter

Dag 2 - CFU

FÆLLESOPLÆG: DANSKFAGET LIGE NU

Hvor er udskolingens danskfag lige nu? Hvilke fagdidaktiske vinde blæser og hvorfor? Som optakt til internatets to sidste dage begynder vi med en faglig indflyvning, hvor vi stiller skarpt på danskfagets brændpunkter midt i en tid med samfundsændringer, teknologiske fremskridt og pædagogiske innovationer. Flyvningen lander i de to overskrifter for dag 2 og 3: *Det producerende og skaberglade danskfag* og *Et pust til læselysten*.

WORKSHOP A:

UDSYN TIL VIRKELIGHEDENS TEKST-FLORA - SKRIVEFRØ OG ORD PÅ STILKE

I denne workshop vil du blive klædt på til at inspirere dine elever til at skabe tekster, der skal bruges – bruges af nogen. Teori og praksis går hånd i hånd, og du vil blive præsenteret for og afprøve konkrete aktiviteter på skrivelege, -processer og -situationer, der både giver mening og udvikler meninger hos eleverne. Du vil blive inspireret til at arbejde med mange forskellige skriveformer og genrer, der har liv i den virkelige verden.

Undervisere:

Jan Frydensbjerg

– lærer, pædagogisk konsulent VIA CFU

Maiken Adelsten

– lærer, pædagogisk konsulent CFU KP

WORKSHOP B: NÅR SKABERGLÆDE OG LITTERATURUN- DERVISNING GÅR HÅND I HÅND

Litteraturundervisning sætter sig varige spor i eleverne, når de får plads til at give udtryk for deres indlevelse, undersøgelse og fortolkning af tekster i kreative danskfaglige produktioner. Vi får et overblik over de mange muligheder for at lade skaberglæde og litteraturfortolkning gå hånd i hånd. Vi zoomer særligt ind på muligheden for at lave lydfortællinger. På workshopen vil vi selv skabe fortolkende lyddesign, hvor oplæsning, underlægningsmusik og lydeffekter går sammen i ambitiøse lyduniverser. Her vil der være mulighed for at vise, hvad man som læser har fundet mellem linjerne og langt inde i sig selv.

Undervisere:

Mette Bechmann Westergaard

– lærer, pædagogisk konsulent CFU Absalon

Ann-Sofie Falberg

– lærer, pædagogisk konsulent UCN CFU

WORKSHOP C: GATEWAY TIL MULTIMODALE ELEVKREATIONER

Vi sætter fokus på, at eleverne skal blive dygtige producenter af en mangfoldighed af virkelighedsnære multimodale fag- og brugstekster. Du går hjem med en stribe af idéer til, hvordan du smidigt kobler elevernes produktioner med relevante

og eksemplariske modeltekster, og hvordan du skaber et stærkt fagligt stillads til elevernes produktioner. Det bliver både overskueligt og realistisk.

Undervisere:

Trine Ferdinand

– lærer, pædagogisk konsulent CFU KP

Anette Vestergaard Søberg

– lærer, pædagogisk konsulent CFU UCL

Dag 3 - CFU

WORKSHOP D: LÆSEGLÆDE OG LITTERATURBEGEJSTRING

Med udgangspunkt i det faktum, at færre og færre udskolings elever er glade for at læse, får du idéer til, hvordan du kan organisere og strukturere din litteraturundervisning med udgangspunkt i et selvbestemmende læringsmiljø, der kan styrke glæden ved at læse litteratur i udskoling. Der gives samtidig konkrete eksempler på relevante tekster og litterære greb, der kan være med til at skabe en levende, varieret og kreativ litteraturundervisning.

Undervisere:

Trine Ferdinand

– lærer, pædagogisk konsulent CFU KP

Jan Frydensbjerg

– lærer, pædagogisk konsulent VIA CFU

WORKSHOP E: STÆRKE TENDENSER I UNGDOMS- LITTERATUREN LIGE NU

Vi sætter fokus på, hvor de mest aktuelle strømninger i ungdomslitteraturen bevæger sig hen, og hvordan du som dansklærer kan sætte dem i spil i undervisningen. Du vil for eksempel gå hjem med viden om økokritisk litteratur, billedfortællinger og litteratur, der læses med ørerne. Med under armen har du også konkrete titelforslag, som måske kan lufte ud i din årsplan.

Undervisere:

Anette Vestergaard Søberg

– lærer, pædagogisk konsulent CFU UCL

Mette Bechmann Westergaard

– lærer, pædagogisk konsulent CFU Absalon

ET FRØ ER SÅET OG SKAL VOKSE

Efter tre dage badet i flere af danskfagets aspekter, er det tid til refleksion og dialog, men også til at se fremad. Hvordan kan det, du har oplevet få liv i din hverdag som dansklærer? Gennem konkrete kreative øvelser får du mulighed for at se bagud og forberede dig på at handle fremadrettet.

Du har gennem oplæg og workshops samlet idéer og erfaringer, som skal ud og leve på din skole. Det baner vi vejen for gennem dialog og refleksion.

Undervisere:

Ann-Sofie Falberg

– lærer, pædagogisk konsulent UCN CFU

Maiken Adelsten

– lærer, pædagogisk konsulent CFU KP